

és a főkapitányság vezetője által megbízott — erre a feladatra kiképzett — nyílt állományú nyomozók.

- b) Megyék területén a „T” állományú környezettanulmányozó beosztottak és rendőri ügyekben a főkapitányság vezetője által megbízott — erre a feladatra kiképzett — nyílt állományú nyomozók.

A környezettanulmányok készítésével megbízott szerveken kívül a Belügyminisztérium egyéb szerveinek beosztottai környezettanulmányt nem készíthetnek. Ezen szervek beosztottai kivételes esetben — vezetőjük jóváhagyásával — a lakóterületen a lakónyilvántartókönyv alapján kizárólag csak címmegállapítást végezhetnek, egyes személyekre vonatkozó egyéb adatok felől nem érdeklődhetnek.

4. Környezettanulmány készítése az e célra rendszeresített szolgálati jegyen igényelhető. Az igényjogosultak körét és az igénylés módját az ORFK. és a II. Főosztály vezetője külön utasításban szabályozza.

5. A környezettanulmányt csak titkos úton, ügynökségen (informátorokon), be nem szervezett adatszolgáltatókon keresztül, vagy fedőigazolvány felhasználásával lehet készíteni.

A környezettanulmány készítésénél elsősorban a már meglevő ügynökségre (informátorokra) kell támaszkodni. Hálózatot csak kivételesen, indokolt esetben szabad építeni. Ehelyett létre kell hozni a beszerzés nélküli adatszolgáltatói rendszert.

6. A környezettanulmányt készítő beosztottak munkájukhoz fedőigazolványt (tanácsi, újságírói igazolványt) kötelesek használni. Egyéb fedőigazolvánnyal csak speciális esetekben dolgozhatnak az operatív tisztek.

A „T” állományú beosztottak környezettanulmányozó munkájuk során rendőrigazolványt csak akkor használhatnak, ha az adatokat az általuk tartott, szervezett hálózati személyektől szerzik be, vagy ha olyan helyen készítenek környezettanulmányt, ahol korábban már rendőrigazolványt használtak és ezért a fedőigazolvány használatára történő áttérés dekonspirációhoz vezetne.

7. A BM. II/9. Osztályán és az ORFK. Bűnügyi Nyilvántartó Osztályán 1961. július 1-ig meg kell szervezni a környezettanulmányok és a figyelések országos központi nyilvántartását. A megyei szerveknél — eddig az időpontig — helyi nyilvántartást kell létrehozni.

Az ORFK., illetve a politikai nyomozó szervek környezettanulmány készítésére jogosult vezetői a környezettanulmányok központi nyilvántartásában kölcsönösen priorálást végezhetnek.

8. A BM. II/11. Osztálya és az ORFK. Bűnügyi Nyilvántartó Osztálya 1961. október 1-ig szervezze meg az ügynökség lakóhely szerinti központi nyilvántartását.

A rendőrség bűnügyi szervei, illetve a politikai nyomozó szervek a szükséges adatokat hálózati úton, a saját nyilvántartásukba felvett ügynökségükön kívül külön engedéllyel egymás ügynökségeik felhasználásával — az ügynököt tartó operatív tiszten keresztül — is beszerezhetik.

A külön engedély megadására jogosultak:

- a miniszterhelyettesek,
- a II. Főosztály vezetője, helyettesei és osztályvezetői,
- az ORFK. vezetőjének bűnügyi helyettese,
- a megyei (budapesti) rendőrfőkapitányságok vezetői és első helyettesei (megyékük területén).

9. A rendőrség illetékes szervei a jövőben nyílt rendőri információt általában a bíróság, ügyészség megkereséseire, a lakosság egyes kérelmeiben való döntés végett szerezzenek be abban az esetben, ha a rendőri jelleg felfedése nem jár hátránnyal.

Biztosítani kell, hogy információt csak politikailag megbízható, érdektelen személyek adjanak és az így kapott adatok több oldalról ellenőrzöttek legyenek.

Szám: 10-21/17/1960.

A III. Főcsoportfőnökségre vonatkozó részt a 0013/63.min.par.hk. helyezte.

A MINÓSÍTÉS MEGSZÜNT
az 1995. évi LXV. tv. 28. §-ára
figyelemmel

**A Magyar Népköztársaság
Belügyminiszterének
0017. számú
PARANCSA**

Budapest, 1960. december 28-án

A Belügyminisztériumban eddig részleteiben parancs, vagy utasítás nem szabályozta a környezettanulmányozó munkát. Ebből adódott, hogy az egyes belügyi szervek a környezettanulmányozó munkában egymástól eltérő gyakorlatot folytattak, nem tettek éles különbséget a környezettanulmányozó munka és a nyílt rendőri információ között. A környezettanulmányozások száma indokolatlanul magas volt, ezek elkészítésekor állampolgárokat sok esetben feleslegesen zaklattak.

A munka színvonalának emelése és az egységes gyakorlat kialakítása érdekében

m e g p a r a n c s o l o m :

1. A környezettanulmányok számát az operatív célszerűség figyelembevételével csökkenteni kell. Az illetékes belügyi szervek vezetői minden esetben gondosan vizsgálják meg, hogy az elérni kívánt célt környezettanulmány, vagy más operatív eszköz felhasználásával lehet-e a leggyorsabban és legeredményesebben megoldani.

2. Környezettanulmány csak különösen fontos esetben készíthető. Így például:

- Ellenséges tevékenységgel gyanúsított személyek, vagy csoportok operatív feldolgozására.
- Beszervezések előtt a jelölt („K“ és „T“ lakások gazdáinak) ellenőrzésére.
- Ügynökség tagjainak („K“ és „T“ lakások gazdáinak) ellenőrzésére.
- Vizsgálati ügyekben, ha a környezettanulmány készítését a vizsgálat konspiráltsága indokolja.
- Őrizetbevétel, vagy más operatív intézkedés előtti speciális célokra.
- Bűnügyek felderítéséhez, ha operatív indok ezt szükségessé teszi.
- Egyes személyekről információ-készítés felsőbb szervek részére, vagy határozata alapján.

Nem lehet környezettanulmányt készíteni az MSZMP Titkárságának 1958. február 14-i határozatában felsorolt személyekről.

3. Környezettanulmány készítésére jogosultak:

- a) Budapest területén a BM. II/9. Osztály illetékes alosztálya, rendőri ügyekben a Budapesti Rendőrfőkapitányság Felderítő Osztálya

Az illetékes szervek vezetői a nyílt rendőri információk számának csökkentése érdekében gondoskodjanak arról, hogy azok jelentős részét a jövőben hivatalos véleménykérés útján szerezzék be.

A BM. Határőrség és a BM. Karhatalom, valamint a Néphadsereg speciális alakulataihoz bevonuló sorállományúak esetében a rendőri szervek a nyílt rendőri információkérést továbbra is az 1959. évi 21. számú belügy-miniszterhelyettesi utasításban foglaltak szerint végezzék.

BISZKU BÉLA

belügyminiszter

Kapják: miniszterhelyettesek,
II. Főosztály vezetője, helyettesei,
II/1—11. Osztályok vezetői,
ORFK. vezetőjének bűnügyi és vasúti helyettese,
ORFK. osztályvezetői és önálló alosztályvezetői,
BM. Tanulmányi Osztály 2 példányt,
megyei (budapesti) rendőrfőkapitányok és első helyetteseik,
BRFK. politikai nyomozó, bűnügyi, társadalmi tulajdon védelmi és fel-
derítő osztályainak vezetői, kerületi rendőrkapitányok.

Tartalmaz: 3 oldalt.

Készült: 150 példányban.